

**१३ वा वित्त आयोग
(सन २०१०-२०१५)**

१३व्या वित्त आयोगाच्या जनरल बेसिक ग्रँट , जनरल परफॉर्मन्स ग्रँट , स्पेशल एरिया बेसिक ग्रँट व स्पेशल एरिया परफॉर्मन्स ग्रँटच्या निधीचे वितरण ग्रामपंचायत स्तरावर करताना विचारात घ्यावयाच्या निकषांमध्ये बदल करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन परिपत्रक,क्रमांक- तेविआ २०१०/ प्र.क्र. २२ /वित्त-४
मंत्रालय,मुंबई-४०० ०३२
दिनांक - ८ नोव्हेंबर,२०१०.**

संदर्भ-शासन निर्णय,क्रमांक- तेविआ २०१०/ प्र.क्र. २२ /वित्त-४,दिनांक - ३०/८/२०१०

प्रस्तावना :-

तेराव्या वित्त आयोगांतर्गत राज्यातील पंचायत राज संस्थांच्या बळकटीकरणासाठी **जनरल बेसिक ग्रँट, जनरल परफॉर्मन्स ग्रँट, स्पेशल एरिया बेसिक ग्रँट व स्पेशल एरिया परफॉर्मन्स ग्रँट** च्या स्वरूपात प्राप्त होणारा निधी राज्यातील पंचायत राज संस्थांसाठी वितरीत करण्याबाबतचे निकष, वितरीत निधीतून पंचायत राज संस्थांनी करावयाच्या बाबी तसेच, निधी खर्च करताना पंचायत राज संस्थांनी पालन करावयाची मार्गदर्शक तत्वे/मार्गदर्शक सूचना याबाबत संदर्भीय शासन निर्णयान्वये सर्व पंचायत राज संस्थांना अवगत करण्यात आले आहे. त्यानुसार ग्रामपंचायत स्तरावर निधी वितरीत करण्यासाठी खालील निकष देण्यात आले होते.

अ.क्र.	निकष	ग्रामपंचायत (टक्केवारी)
१	ग्रामपंचायतीची लोकसंख्या.	४०%
२	ग्रामपंचायतीतील अनुसूचित जाती व जमातीच्या लोकसंख्येचे प्रमाण.	१०%
३	वित्त आयोगाच्या निधीच्या खर्चाचे प्रमाण.	१०%
४	इकोग्राम योजनेची अंमलबजावणी	१५%
५	प्लॅन प्लस सॉफ्टवेअरचा वापर	०५ %
६	यशवंत पंचायतराज अभियानाची अंमलबजावणी -	०५%
७	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी ठरवून दिलेल्या सुधारीत नमून्यात लेखे ठेवण्याची अंमलबजावणी करणे. (प्रिया सॉफ्ट)	१०%
८	ग्राम रचना आराखडा मंजूर असलेल्या ग्रामपंचायती (D.P.Plan)	०५ %

तथापि उपरोक्त निकषानुसार ग्रामपंचायतींना वितरीत करावयाच्या निधीचे प्रगणन करताना निकष क्रमांक-५ (प्लॅन प्लस सॉफ्टवेअरचा वापर) व निकष क्रमांक-८ (ग्राम रचना आराखडा मंजूर असलेल्या ग्रामपंचायती (D.P.Plan)) बाबत अडचणी उपस्थित होत असल्याने त्या दोन निकषांबाबत मार्गदर्शन करण्याची विनंती अनेक जिल्हा परिषदांनी शासनाकडे केली आहे. निकष क्र.५ ची अंमलबजावणी सद्यःस्थितीत राज्यात BRGF योजना कार्यान्वित असलेल्या १२ जिल्ह्यांमध्ये होते. इतरत्र होत नाही. तसेच, निकष क्रमांक-८ ची अंमलबजावणी सार्वत्रिकपणे सर्व जिल्ह्यांमधील ग्रामपंचायतीत केली जात नाही.त्यामुळे सदर २ निकषांमध्ये तात्पुरत्या स्वरूपात बदल करण्याबाबत या परिपत्रकाद्वारे पुढील सूचना देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक-

१३ व्या वित्त आयोगाचा जनरल बेसिक ग्रॅंट, जनरल परफॉर्मन्स ग्रॅंट, स्पेशल एरिया बेसिक ग्रॅंट व स्पेशल एरिया परफॉर्मन्स ग्रॅंटच्या स्वरूपात प्राप्त होणारा निधी ग्रामपंचायत स्तरावर वितरीत करण्यासाठी संदर्भित शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेल्या खालील निकषांमध्ये शासनस्तरावरून पुढील आदेश होईपर्यंत **"अ" व "ब" मध्ये** सूचीत केल्यानुसार बदल करण्यात येत आहेत.

अ.क्र.	निकष	ग्रामपंचायत (टक्केवारी)
१	ग्रामपंचायतीची लोकसंख्या.	४०%
२	ग्रामपंचायतीतील अनुसूचित जाती व जमातीच्या लोकसंख्येचे प्रमाण.	१०%
३	वित्त आयोगाच्या निधीच्या खर्चाचे प्रमाण.	१०%
४	इकोग्राम योजनेची अंमलबजावणी	१५%
५	प्लॅन प्लस सॉफ्टवेअरचा वापर	०५ %
६	यशवंत पंचायतराज अभियानाची अंमलबजावणी -	०५%
७	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी ठरवून दिलेल्या सुधारीत नमून्यात लेखे ठेवण्याची अंमलबजावणी करणे. (प्रिया सॉफ्ट)	१०%
८	ग्राम रचना आराखडा मंजूर असलेल्या ग्रामपंचायती (D.P.Plan)	०५ %

(अ) ग्रामपंचायतींना वितरीत करावयाच्या निधीचे प्रगणन करताना निकष क्रमांक-५ (प्लॅन प्लस सॉफ्टवेअरचा वापर) चे ५ टक्के प्रमाण ग्रामपंचायतीच्या लोकसंख्येसाठी असलेल्या ४० टक्के प्रमाणात समाविष्ट करून ग्रामपंचायतींना वितरीत करावयाच्या निधीचे प्रगणन करावे,

(ब) निकष क्रमांक-८ (ग्राम रचना आराखडा मंजूर असलेल्या ग्रामपंचायती (D.P.Plan)) चे ५ टक्के प्रमाण ग्रामपंचायतीच्या लोकसंख्येसाठी असलेल्या ४० टक्के प्रमाणात समाविष्ट करून त्यानुसार ग्रामपंचायतींना वितरीत करावयाच्या निधीचे प्रगणन करावे.

सदरचे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक- २०१०१११८१८१०४२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रतिभा मा. पाटील)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.मंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव

मा.विधानसभा व विधान परिषद सदस्य.

मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा.सचिव (ग्रा.वि. व पं.रा.) यांचे स्वीय सहाय्यक

महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ (लेखापरीक्षा), मुंबई (पाच जादा प्रतीसह)

महालेखापाल, महाराष्ट्र - २ (लेखापरीक्षा), नागपूर (पाच जादा प्रतीसह)

सर्व विभागीय आयुक्त.(महसूल)

सर्व जिल्हा परिषदांचे अध्यक्ष.

मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.

सर्व उपसचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२

सर्व सहमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व विभाग)

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,

सर्व जिल्हा परिषदांचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत)

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थोपाय / वित्त आयोग कक्ष.)

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग (सर्व कार्यासने)

निवड नस्ती का.क्र.वित्त-४, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२